

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5To/7/2018
Identifikačné číslo spisu: 1005010011
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Szabo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1005010011.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Szaba a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Juraja Klimenta v trestnej veci proti obžalovanému Ing. A.X. pre pokračovací trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. v znení zák. č. 100/1996 Z. z., na verejnom zasadnutí 27. septembra 2018 v Bratislave, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. marca 2018 sp. zn. 16T/1/2017 takto

rozhodol:

Podľa § 256 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 odvolanie obžalovaného Ing. A.X. sa z a m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 16. marca 2018 sp. zn. 16T/1/2017 uznal obžalovaného Ing. A.X. za vinného z pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku sčasti dokonaného a sčasti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku, ktorého sa podľa zistení krajského súdu dopustil tým, že

ako konateľ spoločnosti Y., s.r.o. so sídlom na C. ul. č. XX v Bratislave v období od 27.05.1996 v úmysle uviesť do omylu pracovníkov Daňového úradu Bratislava IV a neoprávnene sa obohatiť podal Daňovému úradu Bratislava IV so sídlom na Žižkovej ul. č. 26 v Bratislave, daňové priznanie pre daň z pridanej hodnoty, dňa 27.05.1996 za zdaňovacie obdobie mesiaca apríl 1996, dňa 03.06.1996 za zdaňovacie obdobie mesiaca máj 1996, dňa 01.07.1996 za zdaňovacie obdobie mesiaca jún 1996, dňa 02.08.1996 za zdaňovacie obdobie mesiaca júl 1996, dňa 04.09.1996 za zdaňovacie obdobie mesiaca august 1996 a dňa 30.10.1996 za zdaňovacie obdobie mesiaca september 1996, ktorým uplatnil nárok na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty za mesiac apríl 1996 v sume 460.944,-Sk (15.300,54 Eur), za mesiac máj 1996 v sume 6.902.116,-Sk (229.108,28 Eur), za mesiac jún 1996 v sume 477.036,-Sk (15.834,69 Eur), za mesiac júl 1996 v sume 463.778,-Sk (15.394,61 Eur), za mesiac august 1996 v sume 465.303,-Sk (15.445,23 Eur) a za mesiac september 1996 v sume 6.903.937,-Sk (229.168,72 Eur), pričom tieto nároky na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty uplatňoval na základe fiktívne vykazovaných zdaniteľných plnení, ktoré vykazoval ako realizáciu zmlúv o dielo z 20.04.1996 a z 01.06.1996 uzavretých medzi spoločnosťami Y., s.r.o. a A., a.s., hoci v skutočnosti takto vykazované zdaniteľné plnenia neboli realizované a na vrátenie nadmerného odpočtu

dane z pridanej hodnoty podľa ustanovení zákona č. 289/1995 Z. z. o dani z pridanej hodnoty nemala spoločnosť Y., s.r.o. nárok. Celkovo si uplatnil nárok na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty za obdobie mesiacov apríl až september 1996 v sume 15.673.114,-Sk(520.252,07 Eur), z tejto sumy Daňový úrad Bratislava IV vyplatil spolu 8.769.177,-Sk (291.083,35 Eur) ako vrátenie uplatneného nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty za mesiace apríl až august 1996 poukázaním platieb na účty spoločnosti Y., s.r.o. na účet č. XXXXXXXX/XXXX vedený vo Všeobecnej úverovej banke, a.s. dňa 28.06.1996 v sume 6.902.116,-Sk (229.108,28 Eur), dňa 31.07.1996 v sume 477.036,-Sk (15.834,69 Eur), dňa 02.09.1996 v sume 463.778,-Sk (15.394,61 Eur) a dňa 04.10.1996 v sume 465.303,-Sk (15.445,23 Eur). Zostávajúcu časť uplatneného nadmerného odpočtu za mesiac september 1996 v sume 6.903.937,-Sk (229.168,72 Eur) Daňový úrad Bratislava IV na základe kontroly uplatneného nároku nevyplatil. Na ťarchu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky tak Ing. A.X. spôsobil škodu spolu vo výške 8.769.177,-Sk (291.083,35 Eur) a pokiaľ by Daňový úrad Bratislava IV vyplatil aj zostávajúcu časť uplatneného nadmerného odpočtu za mesiac september 1996 v sume 6.903.937,-Sk (229.168,72 Eur), spôsobil by tak Ing. A.X. na ťarchu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky celkovo škodu vo výške 15.673.114,-Sk (520.252,07 Eur).

Za to bol obžalovaný Ing. A.X. odsúdený podľa § 250 ods. 4 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku za použitia § 35 ods. 2 Tr. zák., § 40 ods. 1, ods. 3 písm. c) Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, 4 (štyri) mesiace a 18 (osemnásť) dní.

Podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku bol obžalovaný na výkon uloženého trestu zaradený do I. (prvej) nápravno-výchovnej skupiny.

Podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku bol obžalovanému uložený aj trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 6 (šesť) rokov.

Podľa § 35 ods. 2 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku súd zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 11. apríla 2005 sp. zn. 5 T 104/04 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 15. mája 2007 sp. zn. 3 To 23/07 vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a zároveň boli zrušené všetky rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote obžalovaný Ing. A.X. prostredníctvom svojho obhajcu a taktiež sám obžalovaný. V písomných dôvodoch svojho odvolania (č.l. 294) obžalovaný uviedol, že odvolanie podáva voči všetkým výrokom.

Ďalej pokračoval, že riadiac sa princípom sebaobmedzenia a zdržanlivosti, nepovažuje za vhodné, ani účelné a hospodárne zaoberať sa popisovaním všetkých porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a sústredí sa na odôvodnenie bazálnych hrubých procesuálnych nedostatkov, v dôsledku ktorých bolo celé konanie na súde prvého stupňa opätovne zmarené.

V prvom rade namietal, že senát, ktorý rozhodoval v jeho trestnej veci pod sp. zn. 16T/1/2017, rozhodoval v nezákonnom zložení, čím bolo porušené základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 a nasl. Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. V rámci tohto porušenia argumentoval, že v senáte, ktorý vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom pôsobili ako členovia senátu JUDr. Peter Štíft a JUDr. Richard Molnár. Podľa Rozvrhu práce na rok 2017 súdne zloženie senátu 16 T bolo JUDr. Magdaléna Blažová ako predsedníčka senátu, JUDr. Iveta Zelenayová a JUDr. Richard Molnár ako členovia senátu. JUDr. Iveta Zelenayová bola vylúčená z rozhodovania v jeho veci, nakoľko ako predsedníčka senátu rozhodovala o jeho návrhu na povolenie obnovy konania v tejto veci pod sp. zn. 1 Ntok 1/2011. Podľa jeho názoru mal byť z rovnakých dôvodov vylúčený aj JUDr. Richard Molnár, ktorý bol dňa 19. októbra 2011 členom senátu vo veci pod sp. zn. 1 Ntok 1/2011.

V ďalšej časti svojho odvolania namietal nesprávne poučenie podľa Trestného poriadku účinného od 1.1.2006, hoci mal byť poučený podľa príslušných ustanovení podľa Trestného poriadku účinného do 31.12.2005.

Napokon poukazoval na ustanovenie § 198 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého je garantovaná obžalovanému lehota 5 dní na prípravu na hlavné pojednávanie. Predvolania na hlavné pojednávania v dňoch 7. decembra 2017, 11. januára 2018 a 16. marca 2018 boli doručované tak, že lehota 5 dní na prípravu nebola zachovaná. Jeho žiadosť o vykonanie hlavného pojednávania bez jeho účasti nemožno zamieňať so zákonom predpokladaným a vyžadovaným súhlasom so skrátením lehoty na prípravu. Obžalovaný má právo na prípravu v neskrátenom rozsahu 5 dní aj na hlavné pojednávanie, ktorého sa nezúčastní. Na základe uvedených skutočností navrhol napadnutý rozsudok zrušiť podľa § 253 ods. 3 písm. a), prípadne § 258 ods. 1 písm. a) Tr. por. a vec vrátiť súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Obhajca obžalovaného v dôvodoch odvolania (č.l. 310 - 317) úvodom zhrnul doterajší priebeh konania v trestnej veci obžalovaného. Poukázal najmä na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. februára 2017 sp. zn. 2 TdoV 19/2015 (v odvolaní nesprávne uvedené 2 TdoV 19/2005), ktorým dovolací senát najvyššieho súdu konštatoval, že rozsudkom Najvyššieho súdu SR z 30. augusta 2008 sp. zn. 4 To 2/2008 bol porušený zákon v neprospech obžalovaného, zrušil tento rozsudok, ako aj rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 27. júna 2007 sp. zn. 4 T 2/2005 a krajskému súdu prikázal vo veci znovu konať a rozhodnúť. Podľa tohto rozhodnutia mal krajský súd v novom konaní zabezpečiť v origináloch daňové priznania (nie overené kópie) za mesiace apríl 1996 až september 1996, prihliadať len na tie dôkazy, ktoré boli vykonané v súlade s Trestným poriadkom za súčasného dodržania zásady bezprostrednosti a ústnosti, vyrovnáť sa s dĺžkou konania v súvislosti s prípadným postihom obžalovaného neopomínajúc v tejto spojitosti ani aktuálnu judikatúru ESLP, reagovať na relevantné skutočnosti, ktoré vyjdú najavo na hlavnom pojednávaní.

Podľa obhajcu sa súd prvého stupňa v novom konaní dôsledne neriadil záväznými pokynmi dovolacieho súdu, čo má za následok nesprávnosť a nezákonnosť rozsudku. Taktiež namietal, že rozsudok je nepreskúmateľný a vychádza z nesprávnej právnej kvalifikácie.

Súd prvého stupňa nedokázal zabezpečiť originál daňového priznania za obdobie september 1996, oboznámil iba overenú kópiu za uvedený mesiac, pričom tak vzniká otázka, prečo sa originál daňového priznania nenachádza v spise, na čo je iba jedno vysvetlenie, že so spisom niekto neoprávnene manipuloval.

V tejto súvislosti poukazoval, že povinnosťou súdu bolo prihliadať len na tie dôkazy, ktoré boli vykonané v súlade s Trestným poriadkom za súčasného dodržania zásady bezprostrednosti a ústnosti. V spise sa však okrem originálov podaných daňových priznaní (s výnimkou priznania za september 1996) nenachádzajú žiadne originály listín z pôvodného spisu daňového konania. Samotné daňové priznania samy o sebe nepreukazujú a ani nemôžu preukazovať žiadne zo skutočností uvedených v skutkovej vete. Uvedené dôkazy nebolo možné na hlavnom pojednávaní vykonať, pretože už fyzicky neexistujú, čo potvrdila svedkyňa M.G.. O dôležitosti týchto listín svedčí už obsah obžaloby z 21. februára 2005, v ktorej prokurátor navrhol „prečítaním oboznámiť listinné dôkazy: zmluvy o dielo z 20. apríla 1996 a z 1. júna 1996, faktúry a korešpondenciu k vykazovaným zdaniteľným plneniam medzi spoločnosťami Y, s.r.o. a A., a.s., daňové priznania a ostatné listiny“.

Ďalej namietal, že súd sa nevysporiadal s jeho námietkou k právnej kvalifikácii skutku, poukazoval na nesprávne právne posúdenie skutku. V tejto súvislosti citoval ustanovenie § 250 Tr. zák., ktorý trestný čin obžalovaný nemohol po objektívnej stránke naplniť, keďže uvedenie do omylu pracovníkov Daňového úradu Bratislava IV ako štátneho orgánu nie je možné. K uvedenému záveru dospela novodobá trestná doktrína, ako aj súdna prax.

V tejto súvislosti poukazoval na rozsudok Špecializovaného trestného súdu z 12. mája 2015 sp. zn. 2 T

9/2013, ktorého závery boli potvrdené aj uznesením Najvyššieho súdu SR z 5. októbra 2016 sp. zn. 6 To 13/2015, ktorým zamietol odvolanie prokurátora (rozhodnutia sú súčasťou trestného spisu). Poukázal tiež na názor A. S. prezentovaný v publikácii Trestný čin podvodu, ktorý vychádza najmä zo záverov NS ČR v uznesení z 28. apríla 2005 sp. zn. 11 Tdo 229/2004, R 24/2006. Uvedené názory preto možno aplikovať aj na údajné uvedenie do omylu pracovníkov daňového úradu samotným podaním daňových priznaní s údajným neoprávneným nárokom na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty. Samotné podanie daňového priznania, či už s oprávneným alebo neoprávneným nárokom na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty je absolútne nespôsobilým pokusom spáchania trestného činu podvodu, keďže daňový úrad (rovnako ako súd) nie je možné uviesť do omylu, a to z dôvodu, že tento je rovnako povinný skúmať skutkový a právny stav, hodnotiť dôkazy a tento stav zistiť v rozsahu potrebnom pre vydanie rozhodnutia v zmysle všeobecne záväzných predpisov.

Namietal tiež, že z napadnutého rozsudku nevyplýva, akí konkrétni pracovníci daňového úradu mali byť uvedení do omylu, a teda nie je zrejmé, ako súd vôbec skúmal vnímanie týchto nešpecifikovaných pracovníkov a ako dospel k záveru, že ten ktorý pracovník resp. pracovníci boli uvedení do omylu.

V ďalšej časti odvolania sa zaoberal teoretickými úvahami, poukazoval na zákon č. 183/1999 Z. z., ktorým bola s účinnosťou od 1.9.1999 zavedená do Trestného zákona skutková podstata trestného činu neodvedenia dane a poistného (§ 148a), pričom obvinený sa mal dopustiť svojho konania v období r. 1996, z čoho je zrejmé, že v zmysle zásady retroaktivity nemožno túto skutkovú podstatu na skutok obvineného aplikovať. V tejto súvislosti poukázal na § 16 ods. 1 Tr. zák., podľa ktorého trestnosť činu sa posudzuje podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný; podľa neskoršieho zákona sa posudzuje len vtedy, ak je to pre páchatela priaznivejšie a tiež zásadu nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege vyjadrenú o. i. v čl. 49 Ústavy SR.

Napokon namietal, že súd prvého stupňa sa nevyrovnal s dĺžkou trestného konania, pričom poukazoval na rozhodnutie ESĽP vo veci Santos proti Portugalsku, ako aj na judikatúru Ústavného a Najvyššieho súdu Českej republiky, ktorá považuje dĺžku trestného konania v trvaní viac ako 6 rokov za neprímeranú s tým, že potom treba uložiť podmienený trest, resp. zastaviť trestné stíhanie.

Obžalovaný má za to, že uloženie akéhokoľvek nepodmienečného trestu odňatia slobody je s ohľadom na známu dĺžku trestného konania, ako aj v ňom spôsobené viacnásobné porušenie práva na spravodlivý proces, neprípustné a rozporné práve s relevantnou judikatúrou ESĽP. Obžalovaný zdôrazňuje, že od podania podnetu daňovým úradom na finančnú políciu v roku 1996 až do prvého právoplatného skončenia veci v roku 2008 uplynulo 12 rokov. Keďže v dôsledku porušenia práva na spravodlivý proces došlo k zrušeniu právoplatného rozhodnutia vo veci a k opätovnému prejednaniu veci, ktorá doposiaľ nie je právoplatne ukončená, od podania podnetu daňovým úradom na finančnú políciu a zároveň od spáchania skutku uplynulo už 22 rokov. Stav, že ani 22 rokov od začatia konania resp. údajného spáchania skutku nie je vec právoplatne skončená, je spôsobený výlučne postupom orgánov činných v trestnom konaní a konajúcimi súdmi.

Obžalovaný má za to, že súd prvého stupňa jemu ukladaný trest žiadnym spôsobom nezmiernil, keďže nepodmienečný trest vo výške 3 roky, 4 mesiace a 18 dní bol maximálnym možným trestom, ktorý obžalovanému vôbec mohol byť uložený.

Obžalovaný už trest uložený pôvodným rozsudkom vykonal, a to práve v rozsahu 3 roky, 4 mesiace a 18 dní, nakoľko bol z výkonu trestu podmienčne prepustený. K zrušeniu pôvodného rozsudku došlo iba v dôsledku ústavnej sťažnosti a dovolania obžalovaného, t.j. v zmysle zásady „reformatio in peius“ nemohol byť obžalovanému v opätovnom konaní uložený prísnejší trest, než aký už vykonal. Uloženie akéhokoľvek prísnejšieho trestu by bolo porušením tejto zásady.

Namietal, že ak už mal byť uznaný za vinného, tak súd už nemal rozhodovať o uložení trestu. Taktiež namietal uloženie trestu zákazu činnosti a v tejto súvislosti súdu vytýkal, že sa vôbec nezaoberal skutočnosťou, že trest zákazu činnosti už vykonal, keďže uznesením Krajského súdu v Bratislave z 31.

januára 2014 sp. zn. 4 T 2/2005 bolo podmienenčne upustené od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá so skúšobnou dobou 2 a pol roka.

Napokon namietal vykonanie dôkazov, čítanie výpovedí obžalovaného z prípravného konania a z hlavného pojednávania z 5. decembra 2005, ako aj čítanie svedeckých výpovedí, pretože neboli vykonané zákonným spôsobom.

Záverom svojho rozsiahleho odvolania navrhol napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušiť a rozhodnúť vo veci rozsudkom, ktorým obžalovaného oslobodí spod obžaloby.

Predsedička senátu v súlade s ustanovením § 251 Tr. por. doručila rovnopis odvolania obžalovaného ostatným stranám trestného konania s tým, že sa môžu k odvolaniu obžalovaného vyjadriť, ktorú možnosť však nevyužili.

Obžalovaný Ing. A.X. sa verejného zasadnutia nezúčastnil. Poštová zásielka, ktorou bol upovedomený o termíne verejného zasadnutia, zasielaná na adresu uvedenú obžalovaným, sa vrátila s poznámkou, že adresát nebol zastihnutý ani pri opakovanom pokuse o doručenie a zásielku si nevyzdvihol ani v úložnej dobe, preto nastala fikcia doručenia. Okrem toho obhajca obžalovaného na verejnom zasadnutí predložil žiadosť obžalovaného, aby sa verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti. Za daného stavu preto odvolací senát konštatoval, že zákonné podmienky pre vykonanie verejného zasadnutia boli splnené a verejné zasadnutie sa vykonalo v neprítomnosti obžalovaného.

Obhajca obžalovaného JUDr. Branislav Jablonka, PhD. na verejnom zasadnutí uviedol, že v celom rozsahu sa pridržiava dôvodov uvedených v písomnom vyhotovení odvolania, navrhol odvolaniu vyhovieť, zrušiť napadnutý rozsudok a obžalovaného v celom rozsahu oslobodiť spod obžaloby.

Zástupca Generálnej prokuratúry SR na verejnom zasadnutí uviedol, že rozhodnutie považuje za správne, a preto navrhol odvolanie obžalovaného podľa § 256 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, postupujúc vzhľadom na ustanovenie § 564 ods. 4 Tr. por. (zákona č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov) účinného od 1. januára 2006, podľa predpisov dovtedy účinných, t.j. zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov, po zistení, že neprichádza do úvahy rozhodnutie podľa § 253, preskúmal podľa § 254 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým mohol odvolateľ podať odvolanie, ako i správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozsudku, prihliadajúc i na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané a zistil, že odvolanie obžalovaného Ing. A.X. nie je dôvodné.

Úvodom je potrebné uviesť, že v predmetnej trestnej veci podal krajský prokurátor na obžalovaného Ing. A.X. 24. februára 2005 na príslušnom súde obžalobu pre pokračovací trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného v znení zákona č. 100/1996 Z. z. sčasti dokonanej a sčasti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

obžalovaný ako konateľ spoločnosti Y., s.r.o. so sídlom na C. ul. č. XX v Bratislave v období od 27.5.1996 do 4.11.1996 v úmysle uviesť do omylu pracovníkov Daňového úradu Bratislava IV a neoprávnenne sa obohatiť, podal Daňovému úradu Bratislava IV so sídlom na Žižkovej ul. č. 26 v Bratislave daňové priznania pre daň z pridanej hodnoty, dňa 27.5.1996 za zdaňovacie obdobie mesiaca apríl 1996, dňa 3.6.1996 za zdaňovacie obdobie mesiaca máj 1996, dňa 1.7.1996 za zdaňovacie obdobie mesiaca jún 1996, dňa 2.8.1996 za zdaňovacie obdobie mesiaca júl 1996, dňa 4.9.1996 za zdaňovacie obdobie mesiaca august 1996 a dňa 30.10.1996 za zdaňovacie obdobie mesiaca september 1996, ktorými uplatnil nárok na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty za mesiac apríl 1996 v sume 460.944,-Sk, za mesiac máj 1996 v sume 6.902.116,-Sk, za mesiac jún 1996 v sume 477.036,-Sk, za mesiac júl 1996 v sume 463.778,-Sk, za mesiac august 1996 v sume 465.303,-Sk a za mesiac september 1996 v sume 6.903.937,-Sk, pričom tieto nároky na vrátenie nadmerného odpočtu dane z

pridanej hodnoty uplatňoval na základe fiktívne vykazovaných zdaniteľných plnení, ktoré vykazoval ako realizáciu zmlúv o dielo z 20.4.1996 a z 1.6.1996 uzavretých medzi spoločnosťami Y., s.r.o. a A., a.s., hoci v skutočnosti takto vykazované zdaniteľné plnenia neboli realizované a na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty podľa ustanovení zákona č. 289/1995 Z. z. o dani z pridanej hodnoty nemala spoločnosť Y., s.r.o. nárok. Celkovo uplatnil nárok na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty za obdobie mesiacov apríl až september 1996 v sume 15.673.114,-Sk, z tejto sumy Daňový úrad Bratislava IV. vyplatil spolu 8.769.177,-Sk ako vrátenie uplatneného nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty za mesiace apríl až august 1996 poukázaním platieb na účty spoločnosti Y., s.r.o. na účet č. XXXXXXXX/XXXX vedený v L. a F. banke, a.s. dňa 20.6.1996 v sume 460.944,-Sk a na účet č. XXXXXXXXXXXX/XXXX vedený vo S.S. banke, a.s. dňa 28.6.1996 v sume 6.902.116,-Sk, dňa 31.7.1996 v sume 477.036,-Sk, dňa 2.9.1996 v sume 463.778,-Sk a dňa 4.10.1996 v sume 465.303,-Sk. Zostávajúcu časť uplatneného nadmerného odpočtu za mesiac september 1996 v sume 6.903.937,-Sk Daňový úrad Bratislava IV na základe kontroly uplatneného nároku nevyplatil. Na ťarchu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky tak Ing. A.X. spôsobil škodu spolu vo výške 8.769.177,-Sk a pokiaľ by Daňový úrad Bratislava IV vyplatil aj zostávajúcu časť uplatneného nadmerného odpočtu za mesiac september 1996 v sume 6.903.937,-Sk, spôsobil by tak Ing. A.X. na ťarchu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky škodu celkovo vo výške 15.673.114,-Sk.

Krajský súd v Bratislave vo veci prvýkrát meritórne rozhodol rozsudkom 27. júna 2005, ktorým uznal obžalovaného za vinného z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného v znení zák. č. 100/1996 Z. z. sčasti dokonaného a sčasti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. v podstate na tom istom skutkovom základe, ako je uvedený v teraz napadnutom rozsudku.

Obžalovanému však uložil trest podľa § 250 ods. 4 Tr. zák. účinného do 1.1.2006 s použitím § 35 ods. 2 Tr. zák., a to súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov, pričom na výkon uloženého trestu zaradil obžalovaného podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. do I. nápravno výchovnej skupiny.

Podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 Tr. zák. obžalovanému uložil trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 6 (šesť) rokov.

Podľa § 35 ods. 2 Tr. zák. účinného do 1.1.2006 súd zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 11. apríla 2005 sp. zn. 5 T 104/2004 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 15. mája 2007 sp. zn. 3 To 23/2007 vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a zároveň zrušil všetky rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 228 ods. 1 Tr. por. obžalovaného zaviazal nahradiť poškodenej strane Daňový úrad Bratislava IV, Ševčenkova 32, Bratislava škodu vo výške 8.740.000,-Sk.

Na základe odvolania obžalovaného Ing. A.X. vo veci rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý na verejnom zasadnutí 30. októbra 2008 rozsudkom sp. zn. 4 To 2/2008 podľa § 258 ods. 1 písm. d), e) Tr. por. účinného do 1. januára 2006 napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a na základe § 259 ods. 3 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 sám vo veci rozhodol rozsudkom, ktorým obžalovaného uznal za vinného z pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 sčasti dokonaného a sčasti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 v podstate na nezmenenom skutkovom základe, ako bol uvedený v rozsudku súdu prvého stupňa.

Obžalovanému uložil podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. za použitia § 35 ods. 2 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov, pričom na výkon uloženého trestu ho podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradil do I. (prvej) nápravno výchovnej skupiny.

Podľa § 53 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 obžalovanému uložil aj peňažný trest vo výmere

1.000.000,-Sk (jeden milión korún).

Podľa § 54 ods. 3 Tr. zák. pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, súd ustanovil obžalovanému náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok.

Podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 Tr. zák. obžalovanému uložil trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 6 (šesť) rokov.

Podľa § 35 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 11. apríla 2005 sp. zn. 5 T 104/04 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 15. mája 2007 sp. zn. 3 To 23/07 a spôsobe jeho výkonu a súčasne zrušil všetky rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 228 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 obžalovaného zaviazal uhradiť poškodenej strane Daňový úrad Bratislava IV, Ševčenkova 32, Bratislava, škodu vo výške 8.740.000,-Sk (osem miliónov sedemstoštyridsaťtisíc korún).

Obžalovaný uložený trest nastúpil 3. novembra 2008, pričom z výkonu uloženého trestu bol uznesením Okresného súdu Košice II z 18. mája 2010 sp. zn. 3Pp 51/2010 podmienčne prepustený na slobodu. Na zvyšok trestu 1 rok, 6 mesiacov a 14 dní mu okresný súd stanovil skúšobnú dobu vo výmere 4 (štyroch) rokov (č.l. 567).

Proti rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 To 2/2008 podal obžalovaný 12. decembra 2011 dovolanie z dôvodov § 371 ods. 1 písm. a), b), c), e), g), i) Tr. por. (č.l. 758-773), ktoré na výzvu súdu prvého stupňa podal prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Dušana Daňového dňa 27. februára 2012 (č.l. 789-820) z dôvodov § 371 ods. 1 písm. a), b), c), e), g), i) Tr. por.

O tomto mimoriadnom opravnom prostriedku rozhodoval senát Najvyššieho súdu SR na neverejnom zasadnutí 28. júna 2013 uznesením sp. zn. 2 TdoV 2/2012, ktorým podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obžalovaného odmietol (č.l. 916-923). Dovolací senát v podstate konštatoval, že obžalovaným namietané porušenia zákona v jeho neprospech v napadnutom rozsudku ani v konaní, ktoré mu predchádzalo, nezistil.

Na základe ústavnej sťažnosti obžalovaného proti tomuto uzneseniu najvyššieho súdu rozhodoval na neverejnom zasadnutí 4. júna 2014 Ústavný súd Slovenskej republiky, ktorý nálezom pod sp. zn. I. ÚS 695/2013 rozhodol, že základné práva Ing. A.X. podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor) uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 TdoV 2/2012 z 28. júna 2013 porušené boli.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 TdoV 2/2012 z 28. júna 2013 zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. V dôvodoch svojho rozhodnutia (č.l. 1007-1014) ústavný súd konštatoval, že nedoručením vyjadrenia krajskej prokuratúry k sťažovateľovmu dovolaniu, ako aj svojvoľným postupom najvyššieho súdu, ktorý rozhodol bez základného trestného spisu, keďže v čase jeho rozhodovania sa spis nachádzal na Krajskom súde v Bratislave, došlo k porušeniu sťažovateľových základných práv uvedených vo výroku tohto nálezu, a preto nepovažoval za vhodné a účelné zaoberať sa ďalšími sťažovateľom namietanými skutočnosťami.

Následne sa dovolací senát najvyššieho súdu zaoberal dôvodmi mimoriadneho opravného prostriedku na neverejnom zasadnutí 12. februára 2015 pod sp. zn. 2 TdoV 14/2014, pričom podľa § 382 písm. c) Tr. por. znovu odmietol dovolanie obžalovaného Ing. O.. V dôvodoch svojho rozhodnutia (č.l. 1034-1040) sa veľmi podrobne zaoberal uplatnenými dovolacími dôvodmi, pričom konštatoval, že ani jeden z uplatnených dovolacích dôvodov nebol naplnený, a preto ho odmietol.

Na základe ústavnej sťažnosti obžalovaného proti tomuto uzneseniu najvyššieho súdu rozhodoval na neverejnom zasadnutí 4. novembra 2015 Ústavný súd SR, ktorý nálezom pod sp. zn. I. ÚS 302/2015 rozhodol, že základné práva Ing. A.X. podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 TdoV 14/2014 z 12. februára 2015 porušené boli.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 TdoV 14/2014 z 12. februára 2015 ústavný súd zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. V dôvodoch svojho rozhodnutia (č.l. 1085-1098) ústavný súd konštatoval, že obžalovaný v dôvodoch svojho dovolania namietal porušenie zásady reformatio in peius, s čím sa dovolací súd dostatočne nevysporiadal, čo malo za následok popri porušení základného práva na súdnu a inú ochranu (č.l. 46 ods. 1 ústavy) aj porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. V dôsledku toho ústavný súd nepovažoval za vhodné ani účelné zaoberať sa preskúvaním ďalších obžalovaným namietanými skutočnosťami. S týmito námietkami obžalovaného má povinnosť dostatočne sa vysporiadať a následne rozhodnúť najvyšší súd v rámci dovolacieho konania.

Najvyšší súd o dovolaní obžalovaného preto znovu rozhodoval na neverejnom zasadnutí 28. februára 2017 pod sp. zn. 2 TdoV 19/2015 a rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil, vyslovil, že rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. októbra 2008, sp. zn. 4 To 2/2008, a v konaní, ktoré mu predchádzalo, z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. e), g), i) Tr. por. bol porušený zákon v ustanoveniach § 258 ods. 1 písm. d), e), § 259 ods. 3 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 v neprospech obvineného Ing. A.X..

Napadnutý rozsudok zrušil a zrušil aj rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 27. júna 2007, sp. zn. 4 T 2/2005. Zrušené boli aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a Krajskému súdu v Bratislave prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Pozoruhodné v tejto veci je, že dovolací senát, ktorý rozhodoval o dovolaní vždy v tom istom zložení, v predchádzajúcich dvoch rozhodnutiach konštatoval, že obžalovaným uplatnené dovolacie dôvody neboli naplnené, a preto jeho dovolanie odmietol podľa § 382 písm. c) Tr. por., až na tretíkrát konštatoval naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. e), g), i) Tr. por. Pritom aj v predchádzajúcich rozhodnutiach sa podrobne zaoberal uplatnenými dovolacími dôvodmi a žiadne porušenie zákona v neprospech obžalovaného nezistil.

Úlohou súdu prvého stupňa podľa rozsudku dovolacieho súdu bude:

- a) procesne sa vysporiadať s otázkou nerozhodnutia o námietke zaujatosti obvineného zo 17. decembra 2004,
- b) zabezpečiť v origináloch daňové priznania (nie overené kópie) za mesiace apríl 1996 až september 1996,
- c) prihliadať len na tie dôkazy, ktoré boli vykonané v súlade s Trestným poriadkom za súčasného dodržania zásady bezprostrednosti a ústnosti,
- d) vyrovnáť sa s dĺžkou trestného konania v súvislosti s prípadným postihom obvineného neopomínajúc v tejto spojitosti ani aktuálnu judikatúru ESLP,
- e) reagovať na relevantné skutočnosti, ktoré vyjdú najavo na hlavnom pojednávaní.

Podľa zistenia najvyššieho súdu po ostatnom vrátení vecí krajský súd vykonal všetky potrebné dôkazy. Opätovne sa snažil vypočítať obžalovaného Ing. A.X., ktorý však uviedol, že sa nemá k čomu

vyjadrovať, preto súdu prvého stupňa nič nebránilo prečítať výpovede obžalovaného z prípravného konania, resp. z predchádzajúcich hlavných pojednávanií. Boli vypočutí svedkovia - pracovníčky daňového úradu, ktoré vykonali daňovú kontrolu, prečítané boli listinné dôkazy v rozsahu, ako mu to nariadil najvyšší súd vo svojom rozhodnutí. Vykonané dôkazy potom krajský súd vyhodnotil jednotlivo i v ich súhrne, ako mu to ukladá ustanovenie § 2 ods. 6 Tr. por. a vyvodil z nich správne skutkové zistenia, i keď pri popise skutku sa dopustil oproti obžalobe určitých nepresností (neuviedol vyplatenie nadmerného odpočtu dňa 20.6.1996 v sume 460.944,-Sk na účet spoločnosti Y., s.r.o vedený v L. a F. banke, a.s. a poplietol si čísla účtov). Tieto nezrovnalosti však nemajú žiadny vplyv na skutkové zistenia, pretože totožnosť skutku bola zachovaná. Preto najvyšší súd v otázke skutkových zistení odkazuje na dôvody uvedené v napadnutom rozsudku, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje.

Pokiaľ ide o námietky obžalovaného, že v jeho veci rozhodol senát v nezákonnom zložení, tieto sú neopodstatnené. Z pripojeného spisu Krajského súdu v Bratislave vo veci obnovy konania pod sp. zn. 1 Ntok 1/2011 rozhodol na verejnom zasadnutí 16. septembra 2015 senát pod vedením JUDr. Ivety Zelenayovej a ďalšími členmi boli JUDr. Ľudmila Králiková a JUDr. Kamil Ivánek. Sudca JUDr. Richard Molnár bol členom senátu v tejto veci na verejnom zasadnutí dňa 19. novembra 2011, kedy sa však nekonalo, k žiadnemu rozhodnutiu nedošlo, pretože základný trestný spis sa nachádzal na najvyššom súde a verejné zasadnutie bolo odročené na neurčito. Základný spis bol vrátený až 23. decembra 2013 a JUDr. Molnár sa už nezúčastnil žiadneho konania. Jeho vylúčenie z vykonávania úkonov preto neprichádzalo do úvahy.

Rovnako aj ďalšia námietka obžalovaného nie je dôvodná. Podľa zistenia odvolacieho senátu k žiadnemu porušeniu práva na obhajobu v jeho prípade nedošlo. Z jeho strany ide o nesprávny výklad ustanovenia § 198 ods. 1 Tr. por. Lehotu päť pracovných dní na prípravu k hlavnému pojednávaniu v zmysle tohto ustanovenia a podľa ustálenej súdnej praxe je nutné dodržať iba pri prvom určení termínu hlavného pojednávania.

Pokiaľ ide o námietky obhajoby, že v spise sa okrem originálov podaných daňových priznaní (s výnimkou daňového priznania za obdobie september 1996) nenachádzajú žiadne originály listín z pôvodného spisu z daňového konania, pričom samotné daňové priznania samy o sebe nepreukazujú a ani nemôžu preukazovať žiadne zo skutočností uvedených v skutkovej vete, tieto sú neopodstatnené.

V tejto súvislosti odvolací súd pripomína, že dovolací senát vo svojom rozhodnutí mal za preukázané, že v spise sa nachádzali overené kópie daňových priznaní, čoho dôkazom je aj zápisnica o verejnom zasadnutí najvyššieho súdu z 23. októbra 2008 (č.l. 428-434), ktorého sa zúčastnil obžalovaný i jeho obhajca a tieto boli v jeho prítomnosti prečítané, pričom obžalovaný nemal k nim žiadne pripomienky. Pokiaľ teraz nebolo k dispozícii daňové priznanie za mesiac september 1996, na veci táto skutočnosť nemôže nič zmeniť. Z vykonaného dokazovania najmä ostatných listinných dôkazov (výpisov z účtu) vyplýva, že daňový úrad na účty spoločnosti Y., s.r.o. poslal spolu 8.769.177,-Sk (291.083,35 eur) ako vrátenie uplatneného nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty. Túto skutočnosť samotný obžalovaný ani raz nespochybnil a ani nemohol. Keby nebol nadmerný odpočet zo strany obžalovaného, ako konateľ spoločnosti uplatnený, daňový úrad by nemal dôvod na účty spoločnosti tieto „vratky“ poukazovať. Zostávajúca časť uplatneného nadmerného odpočtu za mesiac september 1996 vo výške 6.903.937,-Sk (229.168,72 eur) nebola vyplatená v dôsledku vykonanej kontroly daňového úradu. So zreteľom na vyššie uvedené odvolací súd neakceptoval odvolacie námietky obžalovaného smerujúce proti skutkovým zisteniam. Za danej situácie podľa názoru odvolacieho senátu potom nebolo potrebné žiadne ďalšie doklady vyžadovať.

Krajský súd nepochybil, pokiaľ vzhľadom na nález ústavného súdu posúdil konanie obžalovaného ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. v znení zákona č. 100/1996 Z. z. sčasti dokonaného a sčasti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák., pretože obžalovaný vyhotovil fingované doklady, ktorými predstieral, že došlo k zdaniateľnému plneniu. Ako inak nazvať doklady (zmluvy o dielo, faktúry), ktoré vyhotovil, pričom k žiadnemu reálnemu plneniu v zmysle týchto dokladov nedošlo, teda nevznikla povinnosť platiť daň z pridanej hodnoty a celé jeho konanie smerovalo k tomu, aby na základe

týchto fingovaných dokladov získal neoprávnený nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty. Na podklade týchto fingovaných dokladov získal zo štátneho rozpočtu neoprávnenú celkovú sumu 8.769.177,-Sk (291.083,35 eur), čím spôsobil škodu veľkého rozsahu vzhľadom na ustanovenie § 89 ods. 13 Tr. zák. účinného do 31. augusta 1999. V prípade vyplatenia uplatneného nadmerného odpočtu aj za mesiac september 1996 v sume 6.903.937,-Sk (229.168,72 eur), by celkový rozsah činu dosahoval čiastku 15.673.114,-Sk (520.252,07 eur).

Námietky obhajoby, že obžalovaný svojím konaním nenaplnil žiadnu skutkovú podstatu trestného činu, sú irelevantné. Pri takomto výklade trestného zákona, ako uviedla obhajoba, by potom nebolo možné nikoho trestne postihnúť. Daň z pridanej hodnoty, ako správne poukázal súd prvého stupňa, sa v Slovenskej republike uplatňuje od roku 1993, pričom konania, ktorými páchatelia úmyselne neoprávnené uplatňovali nároky na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty, sa trestne postihovali ako trestný čin podvodu podľa § 250 Tr. zák.

Trestný čin neodvedenia dane a poistného zaviedla do Trestného zákona až novela zákonom č. 183/1999 Z. z. zo 6. júla 1993 účinného od 1. septembra 1999. Novelu si vyžiadala práve skutočnosť, že sa množili prípady neoprávneného uplatňovania nadmerného odpočtu z dane pridanej hodnoty a do Trestného zákona pribudlo nové ustanovenie § 148a Tr. zák., ktoré znie :

ods. 1 - kto vo väčšom rozsahu nezaplatí splatnú daň, potresce sa odňatím slobody až na tri roky alebo peňažným trestom,

ods. 4 - odňatím slobody na päť rokov až dvanásť rokov sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 vo veľkom rozsahu.

Podľa § 16 ods. 1 Tr. zák. trestnosť činu sa posudzuje podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný; podľa neskoršieho zákona sa posudzuje len vtedy, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

V konkrétnom prípade vzhľadom k tomu, že trestná sadzba pri trestnom čine podvodu podľa § 250 ods. 4 Tr. zák. i trestnom čine neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 4 Tr. zák. je rovnaká, páchatel'ovi je možné uložiť trest odňatia slobody od 5 do 12 rokov, pričom podmienené prepustenie páchatel'a z výkonu trestu bolo možné až po odpykaní 2/3-ín trestu, tak bolo namieste použitie zákona účinného v čase spáchania činu.

Čo sa týka trestu, krajský súd uložil obžalovanému trest odňatia slobody podľa § 250 ods. 4 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku s použitím zmiernovacieho ustanovenia § 40 ods. 1, ods. 3 písm. c) Tr. zák. vo výmere 3 roky, 4 mesiace a 18 dní, so zaradením na výkon trestu do I. nápravno-výchovnej skupiny, pričom ukladal trest súhrnný za použitia § 35 ods. 2 Tr. zák. Uložil mu aj trest zákazu činnosti podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 Tr. zák. riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 6 rokov. Keďže ukladal súhrnný trest, potom zrušil aj výrok o treste rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 11. apríla 2005 sp. zn. 5 T 104/2004 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 15. mája 2007 sp. zn. 3 To 23/2007 a zrušené boli aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Pri výmere trestu vzal krajský súd do úvahy najmä dobu, ktorá uplynula od spáchania trestnej činnosti. Trest v takejto výmere sa javí odvolaciemu súdu ako neprimerane mierny, toto pochybenie však pre nedostatok odvolania zo strany prokurátora nebolo možné napraviť. V tejto súvislosti odvolací súd pripomína, že obžalovanému bol uložený súhrnný trest odňatia slobody. Z pripojeného trestného spisu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 5 T 104/2004 vyplýva, že vyššie citovaným rozsudkom okresného súdu bol obžalovanému uložený za trestný čin útoku na verejného činiteľa podľa § 155 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, so zaradením na výkon trestu do I. nápravno-výchovnej skupiny. Uvedený trest odňatia slobody obžalovaný celý vykonal. Krajský súd mu fakticky za teraz súdený trestný čin tak závažného charakteru uložil trest 4 mesiace a 18 dní, čo je vzhľadom na rozsah činu neprimerané.

Obhajoba v súvislosti s trestom poukazovala na čl. 48 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky a čl.

6 ods. 1 prvá veta Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Odvolací súd si je vedomý toho, že skutky, pre ktoré sa viedlo trestné stíhanie, boli spáchané v roku 1996 a prokurátor podal obžalobu na súde 21. februára 2005, teda po deviatich rokoch. Krajský súd začal vo veci ihneď konať na hlavnom pojednávaní, pričom vo veci došlo viackrát k odročeniu hlavného pojednávania aj z dôvodov na strane obžalovaného a vo veci bolo po prvýkrát rozhodnuté rozsudkom 27. júna 2007 a po jeho zrušení opätovne až 16. marca 2018, teda po 22 rokoch od spáchania skutku.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd pri rozhodovaní o trestnom obvinení je každá dotknutá strana oprávnená na spravodlivé a verejné prerokovanie svojej veci uskutočnené v primeranej lehote nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podľa § 2 ods. 4 Tr. por. ak tento zákon neustanovuje niečo iné, postupujú orgány činné v trestnom konaní z úradnej povinnosti; musia trestné veci prejednávať čo najrýchlejšie a dôsledne zachovávať občianske práva zaručené ústavou.

Porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote je bezpochyby významným zásahom do princípov zaručujúcich právo na spravodlivý proces. Neodôvodnené prietahy a neprimeraná dĺžka trestného konania sú závažným a nežiaducim javom, ktorý nielen odporuje zmyslu práva obvineného, ale i poškodeného na spravodlivý proces, ale je i v rozpore so základnými zásadami trestného práva a odporuje účelu trestného konania. Súčasne je však nutné konštatovať, že porušenie tohto práva samo o sebe nezakladá neprípustnosť trestného stíhania.

Čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor) je potrebné v prvom rade považovať za pokyn či apel signatárskym štátom, aby organizovali svoje súdnictvo tak, aby princípy súdnictva v Dohovore zakotvené, boli rešpektované.

Štát prostredníctvom orgánov k tomu určených rozhoduje o obvinených z trestných činov a zaisťuje prípadné potrestania páchatel'ov. Rozhodovanie o vine a treste v rámci trestného konania je nielen právom, ale predovšetkým povinnosťou týchto orgánov. Je celkom v rozpore so zmyslom čl. 6 Dohovoru, aby orgán činný v trestnom konaní, ktorý prietahy v konaní spôsobil, sa tejto svojej povinnosti zbavil bez toho, aby vyvinul iniciatívu k naplneniu účelu trestného konania, ktorým je práve rozhodnutie o otázke viny a trestu.

Účelom trestného konania je predovšetkým to, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní, pritom má pôsobiť na upevňovanie zákonnosti, na predchádzanie a zamedzovanie trestnej činnosti, na výchovu občanov v duchu dôsledného zachovávania zákonov a pravidiel občianskeho spoluzitia i čestného plnenia povinností k štátu a spoločnosti (§ 1 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006).

Trestné konanie je pritom ovládané základnými zásadami zaručujúcimi naplnenie vyššie uvedeného účelu trestného konania, ktoré sa uplatňujú nielen z pohľadu samotného obvineného, ale i z pohľadu práv a povinností ostatných subjektov a strán trestného konania. Predovšetkým s ohľadom na práva týchto ostatných subjektov, prípadne strán na trestnom konaní zúčastnených je akceptácia záveru o možnosti orgánu, ktorý prietahy v konaní sám spôsobil, zastaviť trestné stíhanie, celkom neprijateľná.

Týmto postupom by bola celkom nežiaducim spôsobom modifikovaná zásada oficiality, ktorá stanovuje, že každý orgán činný v trestnom konaní má povinnosť z vlastnej iniciatívy urobiť všetko pre naplnenie účelu trestného konania, a zároveň by sa tak oslabovala funkcia trestného práva vo všeobecnom zmysle, predovšetkým funkcia ochranná.

Odvolací súd navyše považuje za potrebné zdôrazniť, že namietaný čl. 6 ods.1 Dohovoru vôbec nestanovuje žiadnu výslovnú sankciu, ktorou by stíhal porušenie práva na spravodlivý proces, ktoré je v tomto článku zakotvené a pod ktorým je uvedený celý rad čiastkových práv a slobôd, ktorého súčasťou je i právo na rozhodnutie v primeranej lehote.

Primeranosť dĺžky konania je judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len Súd) posudzovaná s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu s prihliadnutím ku kritériám zakotveným v judikatúre Súdu, akými sú zložitosť prípadu, chovanie sťažovateľa a chovanie štátnych orgánov, poprípade čo je pre sťažovateľa v stávke. Súd v žiadnom zo svojich rozhodnutí nekonkretizoval „všeobecne záväznú“ dobu, ktorú by bolo možné za primeranú lehotu považovať.

Porušenie pravidla plynúceho z čl. 6 ods. 1 Dohovoru je sankcionované vyvodením zodpovednosti štátu voči obvinenému, kedy bolo v rozhodnutiach Súdu spravidla priznané sťažovateľovi spravodlivé zadost'učinenie vo forme peňažnej náhrady a konštatované porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Nápravu porušenia práva na prejednanie vecí v primeranej lehote vo forme zastavenia trestného stíhania Súd z čl. 6 Dohovoru v žiadnom prípade zo svojich rozhodnutí nevyvodil.

Naopak judikatúra Súdu je v tomto ohľade jednoznačná v tom smere, že zmiernenie trestu z dôvodu neprimeranosti dĺžky konania v zásade zbavuje jednotlivca jeho postavenia obeť v zmysle článku 36 Dohovoru za predpokladu, že vnútroštátne orgány uznajú, či už výslovne alebo v podstate vecí, že šlo o porušenie Dohovoru a uskutočnia nápravu.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že v prípade obžalovaného neprichádza do úvahy zastavenie trestného stíhania, resp. oslobodenie obžalovaného spod obžaloby.

Nad rámec uvedeného považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že v predchádzajúcom svojom rozsudku z 30. októbra 2008 sp. zn. 4 To 2/2008 nedošlo k porušeniu zákazu „reformationis in peius“. V tejto súvislosti pripomína, že krajský súd svojím rozsudkom z 27. júna 2007 sp. zn. 4 T 2/2005 uznal obžalovaného za vinného z pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. v znení zák. č. 100/1996 Z. z. sčasti dokonaného a sčasti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák., pretože obžalovaný svojím konaním spôsobil škodu veľkého rozsahu. Pri ukladaní trestu však došlo na strane krajského súdu k pochybeniu, keď síce ukladal trest podľa § 250 ods. 4 Tr. zák. avšak doplnil, že účinného do 1.1.2006, v ktorom už trestný čin podvodu podľa § 250 má už päť odsekov, pričom škodu veľkého rozsahu upravuje práve odsek 5 citovaného ustanovenia.

Z toho dôvodu i na základe odvolania obžalovaného toto pochybenie krajského súdu odvolací súd napravil a obžalovanému následne uložil trest podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. účinného do 1.1.2006, pričom mu pôvodný trest odňatia slobody znížil z 8 rokov na 5 rokov a uložil mu aj peňažný trest vo výške 1.000.000,-Sk a pre prípad jeho úmyselného zmarenia uložil obžalovanému náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 roka. Ústavný súd a tiež odvolací súd pri svojom rozhodovaní si vôbec nevšimli, že obžalovaný bol pôvodným rozsudkom uznaný za vinného z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 4 Tr. zák., ale v znení zákona č. 100/1996 Z. z., kedy malo toto ustanovenie iba 4 odseky (viď strana 4 nálezu č. I. ÚS 302/2015, kde sa uvádza Tr. zák. účinného do 1.1.2005).

Podľa § 250 ods. 4 Tr. zák. v znení zák. č. 100/1996 Z. z. sa páchatel' tohto trestného činu trestal trestom odňatia slobody od 5 do 12 rokov.

Podľa § 62 ods. 1 Tr. zák. v znení zák. č. 100/1996 Z. z. osoba odsúdená za tam uvedené trestné činy, medzi ktorými je uvedený aj trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 4, mohla byť podmiennečne prepustená až po výkone dvoch tretín uloženého trestu odňatia slobody.

Zásada zákazu reformationis in peius zakotvená v ustanovení § 259 ods. 4 Tr. por. je jednou zo

základných zásad riadne vedeného a zakončeného trestného konania.

Sprísnenie či zmiernenie trestu je potrebné posudzovať vždy z hľadiska všetkých uložených trestov a ich dopadu na celkové postavenie a život odsúdeného.

V konkrétnom prípade bol obžalovanému znížený trest odňatia slobody z 8 na 5 rokov a k tomu peňažný trest. V tejto súvislosti odvolací súd pripomína, že pri ponechaní trestu odňatia slobody vo výmere 8 rokov, by obžalovaný mohol požiadať o podmienené prepustenie až po výkone dvoch tretín, t.j. až po odpykaní si 64 mesiacov.

Obžalovanému bol rozsudkom odvolacieho súdu uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov, a tak mohol požiadať o podmienené prepustenie po odpykaní dvoch tretín, t.j. po odpykaní 40 mesiacov. Obžalovaný to napokon aj využil a bol podmienenčne prepustený po odpykaní 3 rokov, 4 mesiacov a 18 dní. Možno preto prijať záver, že rozhodnutím odvolacieho súdu sa postavenie obžalovaného nezhoršilo aj napriek tomu, že mu bol uložený aj peňažný trest.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti napokon Najvyšší súd Slovenskej republiky o odvolaní obžalovaného rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.